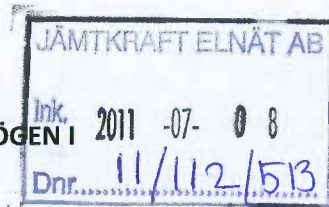

**FÅGELINVENTERING AVSEENDE OMRÅDE VID ÅSKÄLEN, ÖSTERÅSEN OCH STORHÖGEN I
JÄMTLANDS LÄN FÖR PLANERAD NY STRÄCKNING AV 220kV KRAFTLEDNING**

Inventerare: Christer Olsson, firma Fågelperspektiv, Västra Norrlandsgatan 38A, 903 29, Umeå

Beställare: Jämtkraft Elnät AB

Bakgrund: Jämtkraft Elnät AB planerar en ny 200kV kraftledning för att ansluta de tre vindkraftsområdena Åskälen, Österåsen och Storhögen till elnätet. Närmaste punkt där en anslutning till elnätet kan ske är i Midskog. Enligt ellagen får nätkoncession meddelas endast om anläggningen är lämplig från allmän synpunkt samt inte strider mot detaljplan eller områdesbestämmelser. Vid prövning tillämpas miljöbalkens bestämmelser avseende allmänna hänsynsregler, bestämmelser om hushållning med mark och vatten, miljö kvalitetsnormer samt lokalisering och utformning. För processen gäller även miljöbalkens krav (kapitel 6) avseende samråd och miljökonsekvensbeskrivning (MKB). Mot bakgrund av ovanstående har denna fågelinventering utförts.

Inventeringsperioder: 2-4 och 7-11 juni samt 3 juli 2011.

Inventeringsmetod: Inventeraren har följt de av Jämtkraft Elnät AB angivna, planerade ledningslinjerna, via vandring längs av beställaren inlagda linjer i den GPS som nyttjats vid inventeringen. Sammanlagd vandrad sträcka uppgår till cirka 55 km. För överblick över vandrade linjer, se kartbilaga. Inventeringarna har utförts från tidig morgon under generellt sett optimal tid på året inom Jämtlands län för linjetaxering av häckande fåglar. Samtliga fåglar som återfunnits inom hundra meters avstånd på vardera sidan av den planerade kraftledningslinjen har noterats (se bilaga med Excel-tabeller). Denna noggranna kartläggning har skett för att kunna detektera eventuella anmärkningsvärda tätheter för vissa talrikt förekommande arter inom olika delområden längs de vandrade linjerna. Därtill har samtliga biotoper längs linjen beskrivits och klassificerats utifrån fågelperspektiv. Koordinater för samtliga intressanta fågelarter har angivits (se dagboksbilaga). Som intressanta fågelarter har i första hand räknats de som återfinns på ArtDatabankens Rödlista från 2010, samt de som återfinns i EU:s fågeldirektiv 2009/147/EC, Annex 1. Därtill har en senare uppföljning skett ute i fält varvid huvudvikten lagts vid att göra kompletterande besök i speciellt intressanta delområden, samt kartlägga förekomsten av större rovfåglar från strategiska utsiktspunkter.

Generella synpunkter om naturen i det inventerade området: Naturen i det inventerade området är generellt sett synnerligen påverkad av en rad olika åtgärder från det rationella skogsbrukets sida: Kalhuggning, skogsplantering och hyggesplöjning etc. Mindre, lämnade partier av naturskogar av främst gran med något högre ålder ligger insprängda med varierande täthet och utbredning. Generellt sett utgör dessa av skogsbruket någorlunda opåverkade partier en mindre del av det inventerade området. Vid en snabb översyn av inventeringsområdet får man intrycket att planteringar av gran, tall och contorta i åldrarna 15-40 år är synnerligen dominerande. Trädplanteringarna är på de flesta håll täta och ogallrade. I områdets södra delar är skogsmarken generellt sett torr, storblockig, karg och ställvis svårframkomlig, medan den i den norra delen av undersökningsområdet är mer fuktig och frodig. Spår efter skogsbeten i gången tid och igenvuxna, sedan länge obrukade inägor hittas på några håll i inventeringsområdets norra delar. Myrmarker, både av typen slutna skogsmyrar och öppna torra eller fuktiga myrar, hittas mosaikartat insprängda främst i områdets norra och mellersta delar. Det inventerade området hyser generellt sett ganska få sjöar eller tjärnar, men gott

om diken och små bäckar. Slående är hur bäverdämmen omvandlat landskapsbilden på många håll. Dock finns det två mindre delområden som sticker ut på ett positivt sett, genom sina betydligt rikare och ur fågelsynvinkel mer intressanta biotoper. Detta är de rika myrmarkerna främst norr om kalkbleketjärnen Stormyrjtjärnen, samt myrmarkerna kring Kilflon. Dessa måste anses som mycket skyddsvärda. I övrigt hittades längs de vandrade linjerna få fågelbiotoper som gjorde något djupare intryck.

Generellt om fågellivet i inventeringsområdet: Inte oväntat dominerade arter typiska för av skogsbruk kraftigt påverkade miljöer mycket eftertryckligt. Bland dessa kan i första hand nämnas bofink, lövsångare, trädpiplärka och den i Norrland periodvis mycket talrika grönsiskan. För ingen fågelart hittades tätheter som kan anses vara anmärkningsvärt höga. Generellt sett goda stammar av järpe, orre och tjäder återfanns, vilket inte var oväntat, eftersom 2011 är ett år med typiskt god förekomst av dessa fluktuerande arter. Med tanke på den mycket rika förekomsten av smågnagare 2011 hade man kunna förvänta sig rik förekomst av ugglor och några smågnagarberoende dagrovfåglar som blå kärnhök, fjällvråk och tornfalk. På ugglefronten hittades en sannolik häckning av hökuggla, men tyvärr inget mer. Av de tre nämnda dagrovfågeln var det endast fjällvråken som förekom i någon egentlig omfattning under 2011 inom området. Lavskrikan har allmänt sett hållits för att vara en synnerligen utpräglad gammelskogsfågel, men nyare undersökningar visar att det eventuellt i alla fall ställvis håller på att ske en viss anpassning i dess förekomst till det rationella skogsbrukets miljöer. Detta motsäges ingalunda av resultaten i denna inventering, eftersom lavskriefamiljer vid flera tillfällen hittades mitt inne i medelålders planteringar av främst contorta. Hackspettar bör helst inventeras under trumningstiden i slutet av mars-mitten av april, men å andra sidan erhåller man högre häckningskriterier under en inventering om försommaren. Den större hackspetten var som väntat talrik i området. Av den tretåiga hackspetten återfanns många hacklämningar av både äldre och yngre datum i områdets granskogar, medan direkta observationer endast gjordes vid två tillfällen. Fyndbilden för spillkråkan var precis densamma. Noterbart under inventeringen var några säkerställda häckningar av den periodiskt uppdykande varfågeln, men som omnämns tidigare har smågnagartillgången varit mycket god under första halvåret 2011, vilket är en direkt förklaring till detta uppträdande. På de jämtländska kalhyggerna uppträder sällsynt både göktyta, törnskata och ortolansparv (alla numer eller tidigare rödlistade), men ingen av dessa tre arter återfanns under denna inventering.

Fynd av rödlistade fågelarter (2010 års rödlista) under inventeringen: Inom kategorin rödlistade, ej hotade, fågelarter återfanns följande: Svärta, kungsörn, fjällvråk, tornseglare, tretåig hackspett samt lavskrika. En fågelart inom kategorin sårbar återfanns, nämligen storspov. För detaljerad förekomst, se dagboksbilaga.

Fynd av fågelarter inom inventeringsområdet upptagna i EU:s Fågeldirektiv 2009/147/EC, Annex 1: Järpe, orre, tjäder, ljungpipare, grönbena, silvertärna, hökuggla, spillkråka och tretåig hackspett. För detaljerad förekomst, se dagboksbilaga.

Inventerarens rekommendationer: Ur fågelsynvinkel finns i det stora hela, med utgångspunkt i resultaten från denna fågelinventering, inga hinder för att genomföra den planerade sträckningen av den planerade kraftledning inom det av mig här inventerade området. För att få ytterligare upplysningar om fågellivet sett över en längre tidsperiod inom inventeringsområdet, har jag tagit kontakt med den ornitolog som med stor säkerhet exkurerat allra mest inom undersökningsområdet,

nämligen Christer Pålsson, Ås. De upplysningar han har gett mig har inte på någon väsentlig punkt förändrat den här givna bilden av områdets fågelliv och olika tänkbara skyddsaspekter på detsamma.

Dock måste några viktiga påpekanden göras för att rimlig hänsyn till fågellivet ska kunna anses vara tillgodosedda. Jag förordar starkt att man vid dragning av kraftledningen undviker de två myrområden som ovan angetts. Görs detta, finns det i dagsläget inget som synes utgöra hinder ur ornitologisk synvinkel för den tänkta dragningen av nämnda kraftledning.

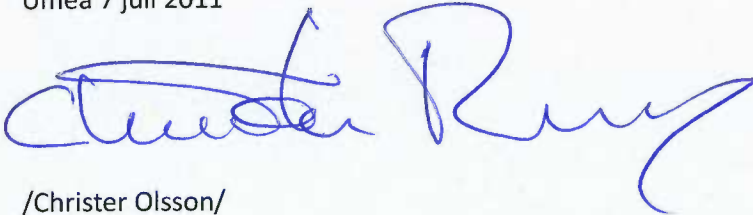
Bilagor: Karta över tänkt sträckning av kraftledningen medföljer. Inventerarens dagboksblad med noggranna beskrivning av miljöer, väderomständigheter, intressanta fågelfynd med mera från inventeringsperioden ger viktig detaljinformation. Excel-blad över samtliga fågelfynd inom området hör också till inventeringsresultaten.

Christer Olsson, firma Fågelperspektiv, org. nr 5707258553

Västra Norrlandsgatan 38A, 903 29, Umeå

olssoncito@hotmail.com

Umeå 7 juli 2011

/Christer Olsson/

DAGBOK, TREKILEN 3 JULI 2011

Väder: +18, halvklart, god sikt, SO 4-6 m/s (08:10). +20, halvklart, god sikt, SO 4-6 m/s (15:20).

Inventeringstid: 08:10-15:20

Aktiviteter: Eftersök av rovfåglar inom det inventerade området, via spaning från utvalda, strategiskt belägna spaningspunkter med mycket god utsikt (vid Erik Persabodarna och vid Fyringskälen). Besök i fina skogsområden kring byn Trekilen. Inventerande vid Stormyrtjärnen med omgivning. Eftersom rovfåglar ofta är svårinventerade på annat sätt än via observationer från god utsiktspunkt, med utblick över de nejder de svävar över, var det en dimension som saknats medan jag vandrade de långa sträckorna i ofta sluten skog 2-11 juni.

Inventeringsväder: Mycket gott.

Generell fågelaktivitet: God.

Intressanta fågelfynd:

I sjön Stormyrtjärnen återfanns 4 svärter (2 ad honor och 2 fjolårshonor). De har med säkerhet inte häckat på lokalen.

Strax N om Stormyrtjärnen påträffades två par silvertärnor som intensivt varnade för bo.

Nära silvertärnorna återfanns en gammal och en årsung varfågel, vilka konstaterades häcka i närheten 11 juni.

En treårig kungsörn sågs lågt jagande, i trädtoppshöjd, ca 1,5 km SO om Erik-Persabodarna kl 11:29-11:47. De treåriga kungsörnarna skrider ej till häckning, utan uppehåller sig inom områden med god tillgång på föda, vilka emellanåt i en framtid kan bli häckningsrevir.

Ett par fjällvråk uppehöll sig strax öster om Trekilens by, vid koordinaterna 7042980, 1466081. Revirhävdande.

Ett revirhävdande fjällvråkpar uppehöll sig kring södra delen av myren Flodalen.

En sparvhök med byte i klorna drog förbi väster om Flodalen, vid koordinaterna 7046254, 1465970.

En lavskrika sågs i lämplig häckningsbiotop (gammelgranskog) vid Fyringsbodarna.